

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a este de 2 ori: Miercuri si Duminică, F61'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a., pe unu anu seu 2 1/3 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 47.

Brasiovu 2 Iuliu 20 Iuniu

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 1 Iuliu 1870.

Romanii in lupta pentru nedreptatiri.

Cu adunca durere citimu in „Albin'a“, ca congresulu serbescu in sied. din 12/24 decise a se asterne imperatului una representatiune, in care se lu róge a tiené statulu quo alu comuneloru amestecate, pana candu patriarchulu serbescu se va intielege cu metropolitulu romanu despre acele comune mestecate, care se afla trecute in ierarchi'a romana. Asia dara serbii in locu se mulcomésca plangerile romaniloru remasi inca sub ierarchi'a serba, decida a se apuca, cá ei se iè indereptu din comunele ce le lasara la ierarchi'a romana, déca se va aflá vreo coditia de serbu in ele! Unde se recurga romanii, déca legea nu le desemná nici unu judeciu? Vitruga e sórtea romanului petutindene, si numai prin lupta in concordia se voru poté elupta din latu-rile asupritoriloru! —

Lupt'a politica nationale in Bucovin'a.

Fratii nostri bucovineni dederu preste cerbice opositiuni in demersulu celu ecuitabile si indreptatitu de a da belei Bucovine faci'a si costumulu ei originalu de statu istoricu autonomu. Paremise, ca viscocele anulu 48 au reinceputu a-si arata furibundele sale patimi de predominire si asurire intr'o trista si animósa pornire si in Bucovin'a, incatu ne pune la mirare malitiós'a si orb'a vengiosia a elementeloru de acolo dusmane vietiei nationale romane.

Abia esira in publicu fratii nostri, pamentenii bucovineni, cu program'a si profesiunea loru de credintia in publicu si éca afara de ruteni, cari iute si de graba se pusera deodata pe petioru ipernationalu — de celu mai mare prestigiu in tíera, — provocandu pe nationalii loru la testamentulu panslavisticu, dicundule, ca Bucovin'a ii astépta de se-cule pe ei rutenii cá se o domineze! — acum esira si polonii pe campulu luptei nationale in Bucovin'a? Ei adunanduse in 22 Iuniu se prefacura, ca vréu a se intielege cu romanii pamenteni in obiectulu programei pentru alegeri; inse fiindule pretensiunile mai esagerate decatu cere ecuitatea si fratietatea — se intrunira multi posesori mari poloni si ruteni si publicara una programa tendentiós'a, intitulata: „Programa politica a proprietariloru mari de pamentu neromani“ incependu unu antagonismu decisu si resolutu in contra dreptulu romaniloru; ma intrebuintiandu in tocmai perfid'a maniera a suprematistiloru cu presupusa invinuire si calumniare a romaniloru, cá cum ar' fi periculosi in tendintiele loru sustarei statulu Austriei; pe candu romanii bucovineni au datu atatea dovedi de cea mai alipita aderintia si fidelitate pentru binele si unitatea monarchiei. Se cetimu numai p. 1 alu programei poloniloru si vomu vedé, ca incepura si ei in Bucovin'a lupt'a suprematistica de trialismu, creatur'a in peto totu atatu de fatala pentru romani, cá si dualismulu. Éca cum incepu polonii:

Punct. I: „Petrunsi de convingerea, ca numai in legatur'a tieiei cu monarchi'a austro-ungurésca si numai in tienerea ei de acestu statu de popóre diace secur'a garantia pentru paciuit'a si priitória

desvoltare a tuturoru nationalitatiloru locuitorie in tíera, vremu a ne opune cu resolutiune toturoru nisuintieloru (a cui?), cari ar' paralisá legatur'a acésta imediata a tieiei cu monarchi'a austro-maghiara si care ar' fi in stare a anecea Bucovin'a la o alta legatura de statu (cá cum romanii n'ar fi cei mai fideli, ci cei mai periculosi si mai dusmani intregitati monarchiei?! Ah! ce perversitate originale trialistica!), pentruca prin acésta s'ar periclita fórtare interesele indreptatite ale unei séu mai multoru nationalitati din tíera; in tocma trebuie se ne dechiaramu in **contra tuturoru nisuintieloru** acelora, cari vréu a impune statulu séu tieiei cu sil'a unu coloritu nationale artificiosu (?) prin constitutiune, prin ceea ce s'ar conturba vietia pacinica, conlocuirea invoita si conlucrarea tuturoru nationalitatiloru.“

Mai incolo pretindu deplina egala indreptatire a tuturoru celorlalte nationalitati din tíera si alte, precum si revisiunea legii de alegere asia, incatu deputatii se se impartiesca potrivit cu impregiurările tieiei; si alegerea capitanulu tieiei se se faca prin dieta.

Éca antagonismulu marsiavu alu poleciloru, ca esi la aren'a de a impedece pe romani in usarea dreptulu loru!

Nu e destulu cu atata! Reuniunea politico-progresiva a germaniloru din Cernauti inca esi cu program'a sa pentru germanismu, care e cu totulu decembrista si contraria si celei mai mice nisuintie de federalismu, condemnandu orice maioritare artificiala; ér' incercarea de a deduce din istori'a tieiei unu dreptu mai mare pentru vreuna natiune o dechiaru nemtii a fi in contradictiune cu legile fundamentale ale monarchiei, adica cu dualismulu si cu relatiunile factice. Altu dusmanu. — Dar' fia, lupt'a decisa va curati atmosfer'a de metechne si latuiri, cu cari se incatusiara pana acum fratii nostri bucovineni, cá cu o plaga, care li o aduse indiferentismulu nationale de mai nainte! Numai umeru la umeru! Mai multu! Comitétulu de alegere germanu a provocatu printr'o scrisóre invitatória pe celu rutenu si polonu, cá se se intieléga cu totii si la 24 se se adune. Asia dara se aliadia strainii si acolo pentru distrugerea romanului. ? Si?! —

Romanii inca nu remanu indereptu, ei tienura unu meetingu in 23, la care luara parte preste 2000 persóne adunate din tóte partile tieiei, consultanduse a procede cu tóta energi'a pe calea apucata indreptatita, spre a alege dep., barbati apti si devotati binelui tieiei si autonomiei ei. In tocma si in caus'a autonomiei besericesci; si déca voru perdura la lupta cu concordia voru reesi invingatori, ca-ce dreptatea trebuie se invinga. —

A nóstra lupta e cea mai dificila, ca-ce avemu, avemu se invingemu meterezele aristocratismulu, care nu scie de dreptate si ecuitate facia cu interesele castei loru. In Transilvani'a, unde intre 110.000 alegatori se afla 70 mii aristocrati, cu votu virilu, ce póte scóte romanulu democratulu la cale, pana candu nu va veni imperati'a perfecte egalitati, chiaru si in negótiile de comitatu, unde dupa noulu proiectu munitipale nemesii voru a se nasce membri comisiuniloru?! Lupt'a si aici se astépta, totu dela clubulu nostru nationalu, care are la spate pe toti romanii, numai o anima cu densii. Succesu bunu! —

— Romanii din Romani'a suntu liberi, ér' reac-

tionarii loru -si cauta stapani! pe candu romanii austro-ungari se lupta pentru libertate nationale in contra reactiunei! —

Sarcinele grele

ceru unirea poteriloru, care e problem'a inteligentiei a o midiuloci.

E acum repetit'a óra, de candu se totu plangu tenerii romani atatu din gimnasiulu superióre, catu si din institutulu de chirurgi'a dela Clusiu, si din alte institute media, cumca nime nu i aduna in societati de lectura inlesnindule progresarea. In specie cei dela Clusiu, ca nu le este mai multu ertatu a intra in casin'a romaniloru, cá inainte de acésta, ci se afla siliti a amblá si a se sbate cá cerbulu setosu dupa una valcea stemperatória de sete, prin casine straine, unde inse nu dau decatu de diurnale ér' straine si aceste inca numai cu greu si cu genare dinaintea fruntiloru posomorite le potu capata la mana fara, fara a-si poté stempera setea si nutri si anim'a cu ideele si cu spiritulu ce in-sufia organele nationale. Se légana in propusu, ca dóra unulu séu altulu dintre studiosii gimnasiului inferióre, cari inainte de acésta inca aveau deschisa calea in casin'a romana, se fi dusu vreunu diurnale pe a casa si de acea li s'ar fi inchisu calea; dar' apoi nu se crede, ca si cei din gimnasiulu sup. ar' merita unu prepusu cá acesta pentru unu singuritu nesocotitu? In fine se róga; cá stimat'a inteligentia din Clusiu se binevoiesca a deschide una oca-siune si acestei tenerime scolastice de a se perfectiona si inamora in lectur'a din literatur'a produceru spiritulu nationale, celu pucinu celei din gimnasiulu super. si din chirurgia. Ér' altii dela alte gimnasia totu asia, numai intre alte impregiurari de parasire. —

Se ne deschidemu casele si casinele — nu cele de perdutu timpulu cu carti — ci cele eschisivu de lectura si conversare la tenerimea doritória de perfectiune, conducundu si oculandule in anime virtutule si ideele virtutiloru!

Inteligenti'a romana de pe tóte locurile si cu deosebire cea de prin orasie cu comerciu si industria are in adeveru o grea sarcina de portatu. A- nume greu apasa acésta sarcina si pe umerii cei pucini ai inteligentiei romane din Clusiu; cu atatu inse mai mare i e chiamarea ei de a se **sacri-fica** pentru interesele cultur'e nationale nu numai a tenerime scolastice, ci chiaru si a plasei industriale, care in capital'a Transilvaniei, cá si in orice altu orasiu ar' trebui adunata si concentrata tóta intr'o **reuniune** industriaria de sene, in care se-si desvólte spontaneitatea si se-si perfectioneze ramii industriei loru cu poteri unite, atatu prin invetiare, prin lectura, catu si prin conversari, disertatiuni si concursu obligatu a ajuta tenerimea romana, a imbracusia meserile, a se ajuta unii pe altii cu poteri unite prin intemeierea unui fondu de ajutoriri si imprumutari la casuri de nenorociri, cum se incapuescu si alti industriari, cari voru a prospera si nu a baltui, cá in fine se i innece concuringenti'a desvoltatelu spirite prin midiuloculu de asemeni reuniuni. Se va mai face si in ramur'a acésta o pornéla, la care apoi se aderediè toti industriarii din tóte orasiele romane spre benele si prosperarea loru; ér' pana candu acestia voru vini la convictiunea, ca numai pe calea acésta se potu inmultí, perfectiona si prospera preste sperantiele con-

cepute, totu inteligenti'a cea matura si providen-tiale are obligatiune a le inlespi ocaziunea de a se arunca si in braciulu mantuirei, adica in braciulu asemenei reuniri solidarie. N'avemu nici unu folosu de viétia scutita de valuri si incordari, ca-ce in lupta sta si prospera viétia si in fine totu aceeași urna cuprinde si pe cei comodi cá si pe cei, cari -si sacrifica tóta comoditatea in interesulu inaltiarei prosperitatii in sinulu natiunei sale. Orcum, dar' conscientia de a fi facutu multu bine in viétia e mare tesauru si mangaiere pentru ultim'a óra a disparerei din lume, candu e convinsu, ca incepe o alta viétia, viétia renumelui dupa fapte, una viétia a memoriei eterne dupa faptele bune, ca-ce in fine cu atata numai remane si seraculu si milionierulu dupa mormentu!!! —

Despre sinodulu episcopiei

romane gr. or. a Caransebesiului.

(Capetu.)

Dupa cuventarea primita cu aplause repetite pline de entusiasmu pasi sinodulu la verificare; se primi unu regulamentu provisoriu pentru afacerile interne, se alesera patru comisiuni: pentru verificare, finantie, petitiuni si pentru unu regulamentu definitivu alu lucrarilor interne in sinodu.

Diferitele petitiuni adresate sinodulu eparchialu, se relegara la comisiunile respective.

Pré santi'a sa dlu episcopu facu sinodulu impartasirile sale presidiale cu privire la starea actuala a diecesei. Aceste impartasiri presidiale tractéza despre predarea si primirea fundulu instructu vechiu alu episcopiei Caransebesiului, despre procurarea fundulu instructu nou si colect'a facuta in eparchia spre acestu scopu, despre starea fundulu clericalu; precum si a fundulu nou formatu din tacsele de ecsamenu, ce au de alu depune aspiranti la trépt'a preotiei si la posturi de invetiatori, despre stramutarea institutulu teologicu romanu dela Versietiu la Caransebesiu, despre cumperarea asia numitului „cuartiru de generalu“ din Caransebesiu dela inal-tiara erariu cu unu pretiu de 16.000 pentru asiendiarea stabila a episcopiei, spre a nu mai fi constrinsu a locui in case private cu chiria grea, si ca spre inlesnirea platirei pretiului de cumperare, presedintele archiereu daruiesce dela sine 2000 fl. v. a., — despre pasii sei intreprinsi pentru sustinerea autonomiei beserice si confesionalitatii scóleloru nóstre popórale etc. In fine aduce pré santi'a sa la cunoscinti'a sinodulu eparchialu, ca in ministeria ungrescu regescu de cultu si instructiune publica la intrepunerea pré santiei sale a binevoitu a aplacida un'a suma de 3000 fl. v. a. pentru ajutorirea preotiloru lipsiti din parochie cu dotatiuni slabe si 1800 fl. v. a. pentru sublevarea speseloru cancelariei episcopesci si consistoriale, éra comunitatiloru besericesci din diecesa si anume: Duleu, Valea mare, Comoriste, Pecenesca cate 500 fl., apoi comunitatiloru Pesterei, Sdiór'a, Cinchiciu, Fagetu, Vermesiu, Buziasiu, Domanu, St.-Giorgiu-Berecutia si Misiciu cate 300 fl. parte, pentru cá sasi póta edificá beserici nóue, parte pentru repararea edificieloru besericesci vechi si inestrea loru din laintru cu cele trebuintóse.

Acestea impartasiri presidiale fura primite cu vii aplause din partea sinodulu si fiinduca unele dintr'ensele s'au adusu la cunoscinti'a sinodulu si in scrisu inestrate cu documentele recerute, aceste din urma se predara comisiuniloru respective spre consultare, si dupa ce sinodulu vota protocolarminte multiamit'a sa inaltulu ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune pentru mai susatinsele ajutórie date eparchiei, fiindu timpul inaintatu siedinti'a cea d'antaiu se inchide.

In siedinti'a a 2-a, rezervandu-si sinodulu dreptulu de a alege asesori consistoriali salarisati, candu voru avé de unde, alege sinodulu deocamdata membri onorari si anumiti pe toti actualii asesori consistoriali de pana acum, adica:

Protopresbiterii: Iacobu Popoviciu, Dimitriu Iacobescu, Alecsandru Ioanoviciu, Atanasiu Ioanoviciu, Iosifu Popoviciu, Simeonu Dimitrieviciu, Nicolae Andrieviciu, Ioane Popoviciu, Georgiu Pesteanu si Ioane P. Seimanu, apoi preotii: Nicolae Tatu, Stefanu Popoviciu, Constantinu Alexandroviciu, Zach. Botosiu, Elia Campeanu, Ioachimu Mangiuc'a, Laz. Tiapu, Alecsandru Popoviciu, Ioane Petroviciu, Trifonu Tieranu, Constantinu Tiepenégu, Iosifu Pauloviciu, Mihaile Valceanu, Iosifu Giurcoviciu, Ioane Pauloviciu, Ioane Stefanoviciu, Ioane Mihailoviciu, Georgie Emanuilu, Georgie Andrieviciu, Mateiu

Ignea, Alecsandru Ursulescu, Avramu Murgu, Ioachimu Cherciu, Andreiu Bugarinu, Radu Golumb'a, Alece Popescu si Nicolae Bolocanu.

Se mai alege asesoru onorariu la senatulu strinsu besericescu p. Mihaile Pooreanu par. din Lugosiu si pres. arch. lu si intaresce in faci'a sinodulu.

Se defige numerulu membriloru ordinari si onorari pentru senatulu scolaru: 6 din cleru, 12 din mireni = 18. Se primesce.

La senatulu epitropescu: 4 din cleru si 8 din mireni = 12.

In siedinti'a a 3-a deputatii din confiniile militari dederu in scrisu presidiulu motiunea, cá sinodulu se puna la cale incetarea directiunei scolarie din confiniile militari si scólele de acolo se se administreze numai de catra consistoriulu diecesei.

Deputatulu Alecsandru Mocioni face urmatóriele propuneri de sine statatórie:

1. On. sinodu se binevoiesca a decide, ca sustiene si elu delegatiunea tramisa din partea congresulu nationalu spre impacatiunea cu serbii in privinti'a averei beserice.

2. On. sinodu se binevoiesca a decide, ca vrea se imputeresca totu pre aceeași delegatiune si in privinti'a primirei si administrare fundulu scolaru dela Bud'a, carele este se se predé dieceseloru Aradulu si Caransebesiului.

3. On. sinodu se binevoiesca a alege 3 membri din sinulu seu, cari cu 3 membri alegendi din partea diecesei aradane se staruiesca pentru infiintarea unui consistoriu in Timisiór'a.

4. On. sinodu se aléga un'a comisiune, care se ingrigiesca de modalitatea acoperirei speseloru administrative besericesci.

Dupa ce se mai dederu nisce motiuni si propuneri la comisiuni si se respunse la mai multe interpelatiuni se pasi la alegerea de senatori scolaru si se si alesera urmatorii:

a) Din cleru: Nicolae Andrieviciu, Georgie Pesteanu, Mihaile Pooreanu, Ioane Popoviciu, Mihaile Velceanu;

b) din mireni: Stefanu Antonescu, Iulianu Ianculescu, Simeone Mangiuc'a, Dr. Atanasiu M. Marienescu, Vicentiu Popu, Constantinu Radulescu, Andreiu Stolojanu, Georgie Trapsi'a, Petru Vur'a, Vasilie Nicolescu si asia pentru 3 senatori si anume 1 din cleru si 2 din mireni este a se face alegerea nóua, ne avendu densii maiortatea absoluta de voturi, dar' fiindu timpul inaintatu siedinti'a se inchide.

In siedinti'a a 4-a si ultima tienuta Joi in 23 Aprile a. c. dupa trecerea preste formalitati si respunderea mai multoru interpelatiuni de catra presidiulu sinodulu, se esmite din sinulu sinodulu un'a comisiune pentru scrutinare alegerei atatu acoloru 3 senatori scolaru, catu si pentru alegerea asesoloru la senatulu epitropescu si dupa aceea referéza pre rondu comisiunea petitionaria si cea finantiala.

Propunerile comisiuniloru se primescu in cea mai mare parte a loru neschimbate, inse motiunea deputatulu Alecsandru Mocioni de Foenu pentru esmiterea unei comisiuni spre a eruá cum s'ar puté infintia unu consistoriu in Timisiór'a, dupa o infocata desbatere, ce a duratu mai multe de 1 1/2 óra, cerenduse votisare nominala, fú respinsa, danduse 14 voturi „pentru“ éra 26 „contra“ acestei propuneri. Din reportulu comisiunei finantiale s'a intielesu mai departe, ca presedintele archiereu a datu din propriile lui midiuóce 4491 fl. 18 cr. v. a. spre scopulu procurare fundulu instructu nou alu episcopiei, ceea ce sinodulu ia cu multumita si aplause vii spre sciintia.

Pentru regularea resp. reducerea parochieloru, dotatiunea preotiloru etc. s'au alesu comisiuni speciale, care cu observarea tuturor impregiariloru se elaboreze proiectele necesarie si se le substérna viitoriulu sinodu eparchialu spre pertractare. Pentru acoperirea speseloru deputatiloru eparchiali s'a decisu 3 fl. diurne pre di si 1 fiorinu de fiacare milu bani de calatoria, cari bani se se scóta prin protopresbiteri dupa numerulu sufleteloru din fiacare protopresbiteratu.

Finindu-si comisiunea scrutinatória lucrarea sa impartasiesce sinodulu, ca pentru senatulu scolaru suntu alesi inca:

a) din cleru: Atanasiu Ioanoviciu;

b) din mireni: Vasilie Gurgutu si Ioane Balnosianu, pre cari sinodulu i proclama de asesori la senatulu scolaru astfelu intregitu.

La senatulu epitropescu s'au alesu si proclamatu de asesori:

a) din cleru: Iosifu Popoviciu, Alecsandru Ioanoviciu, Lazaru Tiapu si Ioane Stefanoviciu;

b) din mireni: Georgie Mocioni de Foenu,

Ioane Petia, Alecsandru Stancoviciu, Georgie Bacasiu, Ioane Brancoviciu, Demetriu Popoviti'a, Simeone Stoianoviciu si Ioane Posta.

Presedintele archiereu, aflandu in fine, ca obiectele mai urgente de pertractare s'au finitu si ca multi deputati dorescu a se întórce la ale sale, dechiara sesiunea sinodulu de facia de incheiata, multumindu deputatiloru pentru activitatea deosebita, ostenéla cea mare si rabdarea dovedita, pofindule la toti calatoria norocósa, la care deputatulu protopresbiteru Iacobu Popoviciu aduce multumita presidiulu, in numele sinodulu, pentru neobsoit'a nisuintia dovedita in administratiunea besericesca si pentru aperia intereseloru acestor'a, bunavointi'a, intielépt'a conducere si sacrificiele ce le-a facutu pentru resedintia, in fundulu instructu si asia sinodulu se desparte strigundu: „se traiésca!“ Pres. sinodulu p. episcopu Ioane Popazu. —

UNGARI'A. In siedinti'a camerei deputatiloru din 25 Iuniu a prezentatu Béla Perczel referintele comisiunei centrale reportulu despre proiectulu de lege privitoriu la organizatiunea municipialoru, care fiindu de 6 cóle nu se mai ceti, ci se dede numai la tipariu si pe luni se va impartí între deputati. Joi inse se va pune la ordinea dilei. Indesiertu pretinsera Simonyi, Ghiczy si altii amanaarea desbaterei pana la alta sesiune, ca-ce maiortatea a disu: da, si se va luá preste capu si, cum vedemu, se va si primí. Atunci vomu avé didu chinezu de o constitutiune per excellentiam aristocratica, care numai dinaintea unui 48 va mai póte ingenunchiá, inse lauri de pace nu va poté culege pana la inmormentare. —

Pana acuma, vediuramu, ca maiortatea artificiósa maghiara dispune chiaru si despre pung'a nóstra; pentruca ce va se dica alta a dá din veniturile statulu vreo 8 milióne pentru podulu între Bud'a si Pest'a, care se tiene numai de datori'a si folosulu orasiului, decatu a inavuti capital'a din sudorile provincialiloru. Decatu unu arbitragiu cá acest'a constitutionalu, mai bine unu absolutismu dreptu. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Alegerile la diete nu dau nici unu prospectu de a puté impacá pretensiunile autonóme. Cu greu se voru resólvi dietele din tierile slovene, din Istri'a si Tirolu, unde se alesera deputati totu cam autonomisti; Moravia unde se alesera între 23 vreo 18 declarantisti, ma póte nici diet'a polonii nu va a tramite la senatulu imperiale, pana candu nu le va modificá constitutiunea dupa placerile loru min. Potocki cu creaturile sale. —

Mai. Sa imperatulu a calatoritu in 15 la Ischl.

Graeciu (Graz) Iuniu 1870.

Situatiunea asia numitei Austro-Ungarie din ce in ce devine totu mai incurcata; minunatulu si prefacutulu fetu alu nemerniculu Beust e in agoni'a mortii; dualismulu si-au perdutu tóte poterile; Austri'a nu mai póte stá numai pre 2 pitióre, i mai trebuie si o carja, de care se se radime; astfelu vomu vedé in scurtu din Austri'a unu tripartitum séu unu minunatu Trialismu; pentru ca, vedi ómne, fratii de cruce, germanii si cu ungurasi nostri nu se simtiescu destui de puternici spre a domni preste prad'a impartita in an. 1867. Aceste 2 elemente insetate de domnire si apasare aflanduse in minoritate singure nu -si potu impliní dorintiele si tendentiele mirsiave de a desnacionalisá si ruiná pre celelalte nationalitati; — deci voru se-si lié ajutoriu. Aceste 2 elemente hamnitate de a suge si mulge popóra intregi, fara de ale oferí alte consideratiuni, decatu cá si cum aceste popóra ar' fi numai pentru aceea create aici pre acestu pamentu, cá se satisfac si saturé ambitiunile loru fara margini si fara cumpetu: — voru se-si ié de aliati pre poloni, crediendu, ca déca dualismulu nu a fostu in stare a tiené in jugu si a sugrumá pre celelalte elemente slave si romane, trialismulu va poté cuptusí orice incercare de lupta si va pune calusi in gura la toti reclamatorii drepturiloru divine, ai libertatiei, ecuitatiei si independentei nationale; firesce tóte aceste voru se le realizeze in numele celei mai liberale constitutiuni, in numele libertatiei si dreptatiei; sermana libertate! Vai si amaru de tene constitutiune liberale!!!

La venirea lui Potocki et cons. la ministeriu tóta diplomati'a européna asteptá cu incordare se véda ce directiune va luá, si incatu va satisfice pretensiuniloru si dorintieloru celorlalte nationalitati, ma chiaru si aceste din urma lu salutá, cá pre unu impacatoriu si salvatoriu alu Austriei, cu atatu mai vertosu, ca-ci inainte de apucarea freneloru se aratau de amici ai federalismului si ai popóraloru, ma br. Petrino fú atunci acelu copilu bravu, care facú in senatulu imp. amendamentu pentru estenderea autonomiei pretinse de poloni preste tóte tierile Austriei, cu alte cuvente inaugurarea federalismului. Si ce au facutu acestu cabinetu pana acum? Incatu au satisfacutu drepteloru pretensiuni ale celorlalte popóra? Respunsulu e fórte usioru si simplu. Din tóte purparlerurile avute cu ceehii, polonii, feudallii etc., din tóte conferintiele si calatoriele lui Potocki si Petrino prin Prag'a, au resultatu o nimica; aici se ar' poté aplicá fórte bine dis'a latina: parturiunt montes et nascitur ridiculus mus. Dar' totusi au produsu mai multu decatu o nemica, ca-ci monstrului cu 2 capete voru sei mai adauga unulu, pentruca unui monstru ori cum dar' mai bine i stá cu trei decatu cu 2 capete. Inaugurarea trialismului e la usia. Ném-tiulu si ungurulu luandu-si de ajutoriu si pe polécu voru a domni preste celelalte popóra si de aici inainte totu cu acelu nesatiu si arbitriu, pre contulu si ruinele celorlalte natiuni voru se-si fundeze ici Germani'a cea mare si tare, cóle Ungari'a, care are se se estinda pana la marea négra si Prutu, de nu cumva pana la confiniile consangeniiloru din Asi'a, de mai au si consangeni; ér' cóle anticulu si renumitulu regatu polonu. Astfelu celorlalte popóra, cari au contribuitu inca fórte multu pana acum cu sange si bani, la sustinerea Austriei, li se pregatesce in locu de usiorare, in locu de o resuflare mai libera, unu orcanu furibundu, unu viforu inadusitoriu. Pregatitive dara popóra umerii vostri spre mai departe la purtarea greutatiloru, a impilariloru si opresariloru inmultite ale domniloru despoti; faceti locu in anemele si pepturile vóstre pentru suferintie si suspine nóua, pana atunci, pana candu din' dreptatiei si a ecuitatiei ve va umbrá si pre voi, pana candu libertatea adeverata ve va tinde mana de ajutoriu, pana va suná ór'a libertatiei si independentiei tuturor natiuniloru.

Dá! popórale apasate si nedreptatite, natiunile cadiute in ghiarele despotismului se voru luptá totu cu acelu curagiu, totu cu acea patientia, totu cu acea resolutia si devotamentu pentru caus'a loru; se voru luptá dicu pe tóte cararile permise de lege si de demnitatea omenéscá, pana ce pretensiunile si aspiratiunile loru juste, basate pre cele mai sacre drepturi ale naturei voru fi realizate; popórale maltractate si voru continuá lupt'a, fiindu secure de triumfu, pentruca aliatii loru suntu mai puternici decatu toti aliatii lumesci, pre cari nime nui poté invinge: dreptatea, ecuitatea si libertatea, desvolamentulu progresului umanitatiei si principiulu de independentia si unitate nationala suntu pre partea popóraloru, suntu aliatii loru invingibili, ér' cei ce cérca a se opune cursului acestoru, se arunca de buna vóia in gropá pernitiunei, pentruca a se luptá contra progresului, spiritului timpului insemnéza a se luptá contra naturei, ce chiaru atatu de absurdu este cá si incercarea de a oprí cursulu naturalu alu Dunastrului. — Victori'a popóraloru ce lupta e secura!! —

Lupt'a popóraloru nedreptatite si apasate din ce in ce se pórtá cu mai mare audacia si inversiunare si acésta nu numai aici, ci chiaru si in imperati'a cea vestita a ungurului; miscarile din Translaitani'a suntu cu atatu mai interesante si demne de a luá de tóte notiția, pentruca lumea civilizata din departare astfelu e informata, cá si candu in tier'a lui Andrassy ar' domni celu mai mare liberalismu si cea mai mare indestulire. — Se mergemu numai pre unu momentu in Croati'a.

Simpptomele de nemultumire si neindestulire din ce in ce se inmultiescu; demonstratiunile opositionale devinu din ce in ce mai amenintatíorie. Ca-ci ce insemnéza adresele de incredere lui Stroszmayer, curse din tóte anghiurile tieriei, banchetulu opositionalu din parculu Maximir, parastaturile pentru fericitulu Jellacic, demonstratiunile dela serbarea onomasticeii lui Jallacic, portarea tricolorului si a peneloru rosie, nefrecuentarea prelegeriloru dela facultatea juridica, abdicarea celoru 10 prof. cu Dr. Starevics in frunte — cunoscutulu pamfletistu — intervenirea si interpelarile unei deputatiuni de cetáteni lui Rauch Zlatarovic, calatori'a unei alte deputatiuni la Vien'a, faimele inspiratíorie de frica din graniti'a militaria despre fierberile domnitíorie acolo, asprele frecari ale partiteloru din laintru si

desbinarile iscate in castrele unionistiloru, — ce insemnéze dicu tóte aceste simptome pipaite, decatu ca unu orcanu mare este in apropiare, ce se va descarcá indata ce frecarile de partita voru atitiá schintea pasiuniloru politice si o voru preface in flacara. Nu e mirare dara, candu papusiele despotismului ungurescu incepu a tremura de frica, numai la miscarile si nemultumirile Croatiei, dara apoi a romaniloru, serbiloru etc.?"

Éta ce respundu croatii lui Andrassy (dupa unu coresp. din Agramu alu diariului „Politik“ din Prag'a): Andrassy jóca unu jocu de totu audace si copilarescu, inse noi ne uitamu in cartile lui de jocu. Elu doresce, cá companiunii lui se ne scóta din calea legale, cá asia se ne póta declará de rebeli inaintea si a monarchului si astfelu se póta rapadí cu honvedii lui asupra Croatiei, cá se ne rapésca in pucin'a autonomia contopinduo in magyar-ország-ulu loru. — Inse amaru se insiéla Andrassy. Croatulu nici odata nu va frange neclatit'a lui credintia catra cas'a domnitíoria; nici odata nu va intórce armele in contra dinastiei, cea ce un-gurii au facutu-o de atate ori. Spre conservarea drepturiloru sale sacre, a libertatiei si nationalitatiei sale va sci pune in casu de lipsa si 100.000 de baionete granitiare in pitióre si va scí nimerí calcaniulu lui Achile alu Ungariei. Lauda provedentiei, ca-ci mai traiescu braciae fideliloru nostri aliati din nordu, de pre verfulu Carpatiloru, in ostu in Transilvani'a, incungiurata de Carpati si in sudu, in tier'a de diosu de langa Tis'a si Dunare, in Bácska si Banatu". Óre ce voru dice suprematistii din Pest'a la altfelu de declaratiuni? Sciú, ca nu le va suna bine la urechi.

Nici romanii nu trebuie se dorma, ci se continue lupt'a cu fortitudine si perseverantia, ca-ci scopulu luptei e nobilu si santu, ér' triumfulu lui de si póte tardiu, e securu, pentruca celu ce se lupta pentru adeverat'a libertate, pentru dreptate, egalitate si independentia nationale, nu póte se pérda lupt'a; nu trebuie se ne descuragiamu pentru vitregitatea momentana a timpului, ci se punemu umeru la umeru; se fimu securi, ca adeverulu si dreptatea voru fi invingátíorie. Dumnedieu cu noi si caus'a nóstra!!! — Publiu.

Cronica esterna.

ROMANIA. Mesagiu deschiderei corporurilor legislative ale Romaniei.

Domniloru senatori!

Domniloru deputati!

V'amu convocatu in sesiune estraordinaria penrru 15 dile, spre a procede la verificarea titluriloru si a constituí catu mai curendu puterea legiuitíorie.

Cunoscu, ca ocupatiunile agricole reclama pe cei mai multi dintre dvóstra si de aceea amu marginitu la unu terminu mai scurtu durat'a acestei sesiuni.

Ddiu se binecuvinteze lucrarile dvóstre.

CAROLU.

(Urméza semnaturile ministriloru.)

Rucaru, 14 Iuniu 1870. Nr. 1002.

CAMER'A DEPUTATILORU.

La 12 óre, amédi, primulu ministru Iepurénu, insocitu de ceilalti dd. ministri, da citire mesagiului domnescu.

Dupa citirea mesagiului si trecerea catoru-va minute, d. generalu Cristache Tell se suie la biurou si intinde man'a spre clopotulu presiedentialu, dicundu, ca unii din deputati i au spusu, ca dsa este celu mai in versta spre a fi, conformu regulamentului, presiedinte provisoriu.

Contestari. Strigari de „diosu!“ Nu esti celu mai in versta. Sgomote, strigari.

C. Pilatu: Suntu altii mai betrani, decatu optudieci ani, cum e dlu Sacaloff.

Mari sgomote. Miscare in tribune.

D. Nic. Blaremburg: Asteptu dela dta, dle generalu, se te scobori dela biurou. Si apoi mai antaiu nu se scie, déca esti séu nu deputatu. Nu s'au verificatu titlurile.

Sgomotulu si strigatele tienu unu quartu de óra.

Dnii Dem. Ghica, Tataranu, Pavelu Angelescu, Teodoru Vacarescu, C. Boerescu si V. Boerescu striga: Tell la biurou.

Dnii Arionu, Mihalescu, Lupascu, Pilatu, Blaremburg, Aristidi Pascalu si stang'a striga: diosu, diosu Tell! Se se suie dlu I. Beldimanu.

D. Dumitru Ghica staruindu a strigá catra d.

I. Campinénu ce erea cá secretariu, dsa l'a apostrofatu cu energia.

(In timpulu acest'a o compania de gendarmi pedestrii stationéza in faci'a metropoliei. Gardele de pe la usiele de intrare suntu duple: de gardisti nationali si gendarmi, plus sub-comisari, oficiari de gendarmi si de garda.)

D. Tell danduse diosu, d. Sacaloff se suie la biurou, cá presiedinte, ér' cá secretari dnii Al. Candiano Popescu, P. Gradisténu, Ioane Ritoridi, Teodoru Vacarescu, I. Campinénu.

Sgomotulu urméza. Voci: diosu!

O parte din adunare: d. Sacaloff! . . .

Alta parte: D. Tell! Tell! . . .

Dupa o duratu de unu cartu de óra de nou strigate si sgomote, se suie la biurou d. Iordache Beldimanu, in consensulu si aplausele adunarei.

Acum se incepe discusiunea pentru secretari si anume asupra etatii celoru mai tineri dintre deputati.

Unii deputati striga: Ghermanu! altii: Robescu! altii: Candiano! In fine, dupa disputele dintre dnii P. Gradisténu, Al. Candiano si Teodoru Vacarescu, se face o lista de cei mai juni deputati, si conformu regulamentului, presiedintele chiama la biurou cá secretari provisorii pe:

Dnii Al. Candiano Popescu.

„ Teodoru Vacarescu.

„ Ioane Ritoridi.

„ I. Campinénu.

Dupa aceea unii dintre deputatii dreptei ceru a se face apelu nominale. Altii deputati ceru cá, conformu regulamentului, se se proceda imediatu, dupa instalarea biuroului provisoriu, la tragerea la sorti a sectiuniloru verificatíorie.

Voci, apelu nominale!

Voci, tragerea la sorti a sectiuniloru!

D. Antonu Arionu esplica, ca regulamentulu este precisu si ca in elu nu se vorbesce de locu despre vreunu apelu nominale.

D. D. Ghica. E in natur'a lucuriloru a se face apelu nominale. Sustiene apoi, ca in totu déun'a s'a facutu apelu nominale, si chiaru sub guvernulu, din care facea parte d. Antonu Arionu.

D. Simeone Mihalescu sustiene, ca orice lucrare trebuie se se faca in camera si mai alesu de biurou provisoriu, trebuie se aiba unu scopu, unu resultatu practic. De s'ar face apelulu nominalu séu de nu s'ar face, totu trebuie se se traga la sorti sectiunile si in ele voru vení deputatii respectivi, cá se lucreze, ér' nu se se dica, ca adunarea nu e completa si pe acestu motivu se nu se faca nimicu.

D. Dim. Ghica aréta, ca i utilu a se face apelulu nominale spre a se vedé, care suntu deputatii comunicati pe list'a guvernului, ca-ci in unele locuri suntu cate dóue serii de deputati.

D. Iepurénu, primu ministru, spune, ca a comunicatu biurului o lista de acei deputati, pe cari autoritatile respective i au comunicatu oficialu, remaindu cá adunarea se hotarésca intre aceia dintre deputati, la colegiele caror'a suntu contestari.

D. Antonu Arionu: Totu oficialu vi s'a reportatu, ca d. Filiu e deputatu in loculul dlui Ión Brateanu.

D. Al. Lahovari, ministru de justitia rectificá, ca pe list'a oficiale a guvernului nu figuréza d. Filiu, ci d. Ión Brateanu cá deputatu.

D. G. Vernescu dice, ca facerea apelului nominalu n'are nici o importantia intr'o stare normale. Acum inse, in casulu de facia, este o stare anormale, suntu cate dóue serii de deputati, si prin urmare e bine a se face apelu nominale cá se se véda cine suntu cei de pe list'a guvernului.

Voci: Apelu nominale.

D. Ioane Ritoridi declara, ca a fostu proclamatu cá secretariu alu biuroului provisoriu in virtutea unui dreptu alu regulamentului. Regulamentulu inse nu prevede facerea apelului nominalu si dsa, cá si biuroulu intregu, crede, ca e a se calcá regulamentulu, de s'ar face apelulu nominalu. Declara dar', ca dsa nu va dá citire apelului nominalu.

D. P. Gradisténu replica, ca secretarii nu vorbescu dela tribuna in numele biurului, ci numai in alu loru personale.

D. C. Pilatu. Déca biuroulu nu protesta la cuvintele dlui Ritoridi, consimte si prin urmare d. Ritoridi vorbescu in numele biuroului.

Dupa consultarea biuroului, in fine, se face apelulu nominalu, la care respundu 50 de deputati cá presenti.

Indata dupa facerea apelului nominalu, o parte din drépt'a camerei, cu fratii Boieresci in capu, se scóla se plece din sal'a de siedintie adaugundu: „Nu e completa; siedinti'a pe mane la dóue óre.“

D. S. Mihalescu. Amu prevediutu eu, ca acést'a avea se se intemple si de aceea amu atrasu atentiuinea biroului.

Voci. Se se traga la sorti sectiunile.

Mare parte din deputatii presenti, cum si unii din cei ce plecaseră, remanu in adunare si biroului procede la tragerea la sorti a sectiunilor, care esu in modulu urmatoriu compuse:

Secti'a I doputatii din Dorohoiu, Prahov'a, Muscelu, Ismailu, verifica titlurile celoru din Secti'a II, a deputatiloru din Oltu, Sucév'a, Botosiani, Tutov'a.

Sectiunea III. Iasi, Brail'a, Falciu, Putn'a.

Sect. IV. Rimnicu-Seratu, Mehedinti, Vlasca, Romanati.

Sect. V. Argesiu, Tecuciu, Doljiu, Romanu.

Sect. VI. Ialomiti'a, Ilfov, Buzeu, Valcea.

Sect. VII. Bacau, Gorjiu, Barladu, Cuvurluiu.

Sect. VIII. Vasluiu, Némtiulu, Cahulu, Teleormanu, Dimbovit'a, care verifica titlurile deputatiloru sectiunei I.

Deputatii trecu apoi in sectiuni spre a-si constitui birourile si siedinti'a viitória remane pentru a dóu'a di, 16 Iuniu.

(In 16, 17, 18 lucrara totu in sectiuni. R.)

Astadi numai patru sectiuni au pututu lucrá.

La senatu presiedintele de versta este d. Ión Manu. Numai o sectiune a lucratu. „Rom.“

In Itali'a se serbà in 24 Iuniu o serbatória departe batatória. Pe campulu macelului dela St. Martino si Solferino, unde se desvalira monumentele pentru sacrificiale cadiute acolo in 1859, reprezentantii Austriei, Franciei si alu Italiei se aflara de facia; flamurile loru volvaieau asemenea langa olalta si la o mésa stralucita redicà generalu italianu Govone primulu toastu, ér' principele de coróna Humbert pentru armat'a austriaca, in contra careia se luptase la Custozza inainte cu 4 ani. Semne caracteristice pentru timpul nostru, din cari ar' puté straparé unu feliu de aliantia intre aceste puteri. —

Din Rusi'a se scrie, ca in 34 de puncte se concentra in tabere armata, incatu una a trei'a parte din tóta armat'a Rusiei va intrá in tabere. In Beserabi'a va fi taber'a cea mai mare cu buna séma. —

Londonu. Renumitul Lord Clarendon fostu ministru, reposà in 27 Iuniu. —

In Parisu comisiunea de petitiuni a respinsu petitiunea principelui de Orleans, la cererea ministrului Ollivier. —

Mai nou. In Romani'a camerele lucra in sectiuni la verificarea deputatiloru si se afla veniti preste 80, semnu, ca se intereséza de clendiale institutiuniloru si ale libertatiloru nationale, cari se vedeau amenintiate. Pana acum se contesta alegerea d. C. Boerescu dela colegiulu I din Teleormanu si se primi bunu alesu d. Ioane Ghica. Alegerea d. C. Negrea la Tutov'a, Sierbanescu la Tecuciu si Grecénu la Falticeni se au anulat. Senatori s'au adunatu inca abia vr'o 30 si Stefanu Gulescu a dechiaratu, ca nu se considera cá alesu la Buzeu.

Dep. capitalei proclamatii de biuroulu centrale pusera pe biuroulu adunarei mandatele biuroului centralu alu colegiului alu 3-a din Bucuresci, prin care se constata, ca ei suntu adeveratii reprezentanti ai colegiului, ér' nu cei numiti din partea bateloru si Popa Tache, cari inca venira cá dep. la camera. Alte proteste nenumerate descoperu nelegiurirele urmate la alegeri. —

Diurnalele maghiare, anumitu „K. K.“ scrie, ca rosii din Romani'a au adusu lucru pana a se afla la pragulu de a se desparti Moldoromani'a, dar' fiinduca la titlulu articolului are dusmanulu romaniloru inca si acum: „A szomszéd oláh fejedelemség“, adica, vecinele principate olache, se lu lasamu se lu calce vac'a cea négra, ca ei predicu asia ceva, cá se o póta face. Dar' apoi vorbesce

si despre interventiuinea européna, care ar' fi la usi'a Romaniéi pentru scutirea ciocoiloru, cari nu vreu revolutiune, cá rosii, nici protecti'a Rusiei, care tiene dóue corpuri gata la Prutu si Nistru spre a intreveni sub titulu de protectori. „Reform'a“ unгурésca inca incunosciintiaza, ca poterile apusene si Austro-Ungari'a ar' cauta vindecarea reului numai in starea desbinata a principateloru romane de mai nainte. Atunci Prusi'a si Rusi'a ar' propune incetarea constitutiunei, prin care Romani'a nu s'ar poté governa. — In fine adauge, ca e fapta, ca maghiarii pretindu, cá se li se apere interesele loru in principate, punenduse stavila rusismului. Convingetive catu de bine ve voiescu atari si cei ce scornira in Europ'a, ca Carolu ar' fi omoritu, pe candu mai eri erá margaritariulu romaniloru si invidi'a tuturoru regentiloru, din cauza ca lu iubiea poporulu, pana ce iubiea si elu libertatea nationale. —

In Valcele (Előpatak) fura ucisi unu negutiatoriu judanu dimpreuna cu soci'a sa, ambi dela Bucuresci. Despre hotii ucigasi nu se sci inca nemica. Fómetea de auru va fi fostu indemnulu, ca ce judanulu era ayutu. —

Varietati. Invitatiune.

Conferinti'a conchiamata prin confratele nostru Iosifu Popu la Clusiu pre 1/13 Iuniu in interesulu constituierei comitetului cercuale pentru despartimentulu Clusiu alu asociatiunei trans. pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, alegundu comitetulu cercuale provisoriu, la insarcinatu pre acest'a cu conducerea interimale a afaceriloru despartimentului si conchiamarea primei adunari generale cá constituante.

Acestu comitetu defigundu diu'a tienerei primei adunari generale pre diu'a de SS. Petru si Pavelu, adica pre 11 Iuliu (29 Iuniu) a. c., dupa amédi la 3 óre, invita prin acésta, cu tóta stim'a pre toti membrii asociatiunei, intréga inteligenti'a si fruntasii romani din comitatulu Clusiuului se participe la acésta adunare.

Comitetulu cercuale prov. alu despartimentului Clusiu alu asociatiunei trans. pentru literatur'a rom. si cultur'a poporului romanu.

Clusiu in 24 Iuniu 1870.

Georgie Domzsa m/p.,
presiedinte.

Vasilie Ranta m/p.,
secretariu.

Invitatiune.

Subscrisulu incredintiatu prin inteligenti'a romana besericésca si miréna din Gherl'a, amu onóre a invita pe membrii asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu; pe toti inteligentii besericesci si mireni; cum si pe fruntasii romani din comitatulu Dobocei, pe 24 Iuliu an. cur. dupa cal. nou la Gherl'a in localitatea resiedintiei episcopesci, pe la 3 óre dupa amédia, pentru cá in intielesulu cerculariului comitetului centrale alu asociatiunei transilvane ddo. 7 Decembre 1869 Nr. 295 se organisamu in cointielegere unu subcomitetu cercuale, si agenturi comunale, pentru inaintarea si respandirea culturai intre poporulu romanu in despartimentulu capitalei Dobocei, intentionatu prin asociatiunea transilvana. Totu un'a data suntu rogati tóte pretiuitile nóstre diurnale a reproduce acésta invitatiune in colónele sale. —

Gherl'a in 25 Iuniu 1870.

Stefanu Biltiu m/p.,
canonicu.

— In gimnasiulu nostru romanescu de aici se voru tiené ecsamele in 22, 23, in 24 limb'a francesca si scóla IV de fetitie; in 25 Iuniu; in 27 la scóla comerciale si reale; in 25, 26 la scólele normale de ambe secse; in 27 ecsamene orali cu abiturientii. In 28: Te Deum la St. Nicolae cetirea clasificatiuniloru, impartirea premiiloru si inchiarea

anului. Se cercetamu cu totii ecsamele, spre a insuffa amórea culturai in tenerime. —

In scólele evang. augs. se tienu in 6, 7, 8 Iuliu. —

— **Falsificatori** de bancnote de 5 fl. se prinsera 2 insi in Naseudu in 9, unulu Ler Joseph din Vien'a, altulu Theil Fridolin din Bucovin'a, fabricara la 8645 fl. si amblara mai in tóte orasiéle Ardélului. Ei se escortara la Muresiu-Osiorheiu, de unde se voru tramite la Vien'a. —

— In dilele trecute ninse in muntii mai inalti si pela Gileu in Ardél, si acum timpul e cam rece, cu tóte aceste cerealele suntu fórté frumóse. —

— Tergulu Brasiovlui nu merita a fi pomenitu estimpu, atatu de pucinu a multiamitu si pe vendiatori si pe cumperatori, cari nu se pre imbuldia, si totusi pretiurile si la vite si la manufactura érá de speriatu. —

— Común'a Poian'a din scaun. Mercurei pregatesce una petitiune la min. pentru aperarea tierrei, cá se modifice legea armarei generale, ca-ce pentru 200.000 oieri din sudostulu Transilvaniei ar' fi o ruina segura, candu ar' remané impedeati dela economi'a loru, si altfelu voru fi siliti a parasi tíera, déca legislativa nu le va midiuloci liberarea prin tacse cumulative. —

Statistieu. Comitatulu Clusiuului are 161.554 locuitori, 83.100 barbati si 78.454 femei. Cojogn'a are 4100 locuitori, Huedinu 3091, Gileu 2678, Teac'a 2115, Batosiu 1917.

Clusiuulu (orasiu) are 25.241 locuitori, 3207 case, 5235 parti loc., 10.197 incaperi, 267 tinde, 3916 cuine, 1597 camere. 10.003 catolici si 999 israeliti.

Industri'a in Clusiu se póta de catra 1000 industriari, 161 ciobotari (cismari) 58 papucari, 758 cu alte manufacturi. —

Comitatulu Hunidórei are 185.059 locuitori, 95.023 barbati si 90.035 femei. In 320 comune se afla 29.514 copii de scóla si numai 4426 invetia, prin urmare cercetéza scóla numai 14°/_o; chiaru si din estia frecutéza numai diumetatea anului 2270, din copii sciu serie si citi numai 643. Din 320 comune 210 comune nici scóla nu au! Óre cine póta vin'a la atata parasiere! Comitatulu constatatoriu mai numai din romani!!! — Tóta romanimea suspinandu se caute la trist'a acésta stare a culturai de aici si cu totii se le ajutam a-si infintia macaru in centrele cercuali cate o scóla de Dómne ajuta! —

Bibliograficu.

Dictionariulu ungurescu-romanescu,

compusu de G. Baritiu, 8° mare, 41 cóle, legatu usioru 3 fl. 20 cr., legatu tíépanu cu 3 fl. 70 cr. v. a. se póte trage séu deadreptulu dela auctoriu din Brasiovu, séu si prin librariéle de aici, din Sibiu, Clusiu, Pest'a, Temisiór'a, Lugosiu, Aradu.

Asudatulu pitióreloru

se póte vindecá in restimpu de 8 pana in 12 dile, fara cá patimasiulu se fia impedeatu dela ocuparea sa dilnica in restimpulu ce intrebuintiéza midiulócele curarei.

Medicamentele ce facu de lipsa la acésta se afla la d. Fabik apotecariu in Brasiovu; Carl Müller apotecariu in Sibiu; Hermann Krauss negotiatoriu in Fagarasiu; Binder apotecariu in Clusiu; Albert Jeney apotecariu in Tergulu Muresiu; Mauritiu de Biró apotecariu in Alb'a Iulia; Riszdörfer apotecariu in Bucuresci.

Comandari deadreptulu se efectuaza indata cu intórcerea postei de catra comerciantu **M. Herz** in Presmeru (Tartlau) langa Brasiovu g. 7—12

CURSURILE

la bursa in 1 Iuliu 1870 sta asia:

		5 fl. 74	cr. v. a.
Galbini imperateasci	—	—	—
Augsburg	—	117	75
London	—	120	15
Impromotulu nationalu	—	69	—
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	60	20
Obligatiunile rurale ungare	—	80	—
„ „ temesiane	—	79	—
„ „ transilvane	—	78	—
„ „ croato-slav.	—	83	—
Actionile bancei	—	720	—
„ creditului	—	265	50